

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

ज्ञानगंगोत्री, गंगापूर धरणाजवळ, गोवर्धन,

नाशिक- ४२२ २२२

एम.ए. (विषय संप्रेषण) / एम.ए. (शैक्षणिक संप्रेषण) / एम.ए.
(दूर शिक्षण) / एम.कॉम. (विषय संप्रेषण)

(M31/M32/M33/M35)

Semester-I (सत्र पहिले)

गृहपाठपुस्तिका

(सन 2018-2019)

गृहपाठ सोडवण्यासाठी विशेष सूचना

- (01) गृहपाठ हे अंतिम परीक्षेची तयारी व तुमच्या प्रगतीचे स्वयं-मूल्यमापन करण्याच्या दृष्टीने उपयोगी आहेत.
- (02) गृहपाठातील प्रत्येक प्रश्न व त्यांचे गुण प्रथम काळजीपूर्वक वाचा. पारिभाषिक संज्ञाचा अर्थ नीट समजून घ्या.
- (03) गृहपाठाशी संबंधित पुस्तक, अभ्यासक्रम, आशय व पाठयांश काळजीपूर्वक वाचवा.
- (04) गृहपाठातील प्रश्नांची उत्तरे ही पुस्तकामधील आशय, मुद्दे, मजकूर, जसेच्या तसा लिहू नका तर स्वतःच्या भाषेत लिहा. आवश्यक तेथे स्वतःचे मत मांडा.
- (05) हा शिक्षणक्रम पूर्ण केल्यानंतर मिळविलेले ज्ञान प्रत्यक्ष कार्य करताना तुम्ही कसे उपयोगात आणाल याचाही उल्लेख उत्तरात असावा. आवश्यक तेथे पुस्तकातील उदाहरणांबरोबरच पुस्तकाबाहेरील उदाहरणेदेखील नमूद करावेत.
- (06) गृहपाठ लिहिण्यासाठी फुलस्केप आकाराचे आखीव कागद वापरावेत. त्यावर खालीलप्रमाणे मचकूर लिहावा.

विद्यार्थ्याचे नाव-----	अभ्यासक्रम/विषय-----
कायम नोंदणी क्रमांक-----	गृहपाठ पूर्ण केल्याचा दिनांक-----
अभ्यासकेंद्राचे नाव व पत्ता -----	

मिळालेले गुण-----	एकूण गुण- 25
गृहपाठ परीक्षकाची स्वाक्षरी	

- (07) आखीव कागदाच्या/उत्तरपत्रिकेच्या प्रत्येक पानावर डावीकडे दीड इंच (4 सेमी) समास सोडून द्यावा. प्रत्येक प्रश्नाची उत्तरे स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावेत. (संमंत्रक या जागेचा उपयोग शेरा/सूचना लिहिण्यासाठी करू शकतील.)
- (08) गृहपाठातील सर्व प्रश्नांची उत्तरे सुवाच्य अक्षरात लिहावीत. टंकलिखित/छापिल उत्तर म्हणून स्वीकारण्यात येणार नाही.
- (09) गृहपाठ मिळालेले गुण व उपचारात्मक सूचनांसह तुम्हास संमंत्रक हे गृहपाठ तपासल्यानंतर परत करतील..
- (10) विद्यार्थ्यांना माहितीपुस्तकेतील सूचना व नियमांचे पालन करून गृहपाठ सादर करावा. विद्यापीठाशी पत्रव्यवहार करण्यापूर्वी प्रथम माहितीपुस्तकेतील नियम, सूचना वाचाव्यात व अभ्यासकेंद्रामार्फत पत्रव्यवहार करावा.
- (11) प्रत्येक गृहपाठ/स्वाध्याय हा वीस गुणांचा असून त्यातील प्रत्येक प्रश्न पाच गुणांचा आहे.

(डॉ. सज्जन थूल)

शिक्षणक्रम संयोजक, मूल्यमापन विभाग,
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

सत्र पाहिले (Semester-I) Year 2018-19

EVS201: पर्यावरण शिक्षण- (Environment Education)

1. प्रदूषण म्हणजे काय? ध्वनी प्रदूषणाची कारणे स्पष्ट करा. (5 गुण)
What is Pollution? Explain the causes of water pollution.
2. पाणी व्यवस्थापन म्हणजे काय? पाणी व्यवस्थापनाचे महत्व लिहा. (5 गुण)
What is water management? Write the importance of water management.
3. 'प्रजाती संरक्षणाची गरज स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the need for protecting of Bio-diversity.
4. हरित क्रांतीचे परिणाम हे अनुकूल व प्रतिकूल बाजूने लिहा. (5 गुण)
Write the favourable and unfavourable side effects of 'Green Revolution'?

EDU503: अनुदेशन प्रणाली अभिकल्प (Instructional System Design)

1. शिक्षण व अनुदेशन म्हणजे काय? हे सांगून दोन्हीतील फरक स्पष्ट करा. (5 गुण)
What is meaning of Education and Instruction. Explain the difference between them.
2. बोधात्मक क्षेत्रातील उद्दिष्टांचे स्पष्टीकरण करा. (5 गुण)
Explain the objectives of cognitive domain.
3. अभ्यासक्रम व पाठ्यक्रम यातील फरक स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the distinguishing between curriculum and syllabus.
4. अनुदेशन प्रणाली अभिकल्पही संकल्पना उदाहरणासह स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain with examples the concept of Instructional System Design.

EDU018: शैक्षणिक व समाजशास्त्रीय संशोधन पद्धती

(Educational & Sociological research methods)

1. संशोधन पद्धतीचा अर्थ सांगून कृती संशोधन पद्धतीची उपयुक्त स्पष्ट करा (5 गुण)
State meaning of research methods. Explain the usefulness of Action Research methods.
2. संशोधनातील विविध पायऱ्या स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the various steps in research.
3. संख्यात्मक व गुणात्मक संशोधनातील भेद स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the difference between quantitative and qualitative research.
4. संशोधन आराखडा लेखनाचे महत्व स्पष्ट करा. (5 गुण)
Explain the importance of Research proposal.